

‘Crisis bewees bel

BIJBESTELLEN Er komen nog nieuwe ‘dips’, voorspelt hoogleraar

Logistieke voorraden zijn een goede graadmeter van de economische toestand, zegt hoogleraar Jan Fransoo. Het slot van dit jaar is even lastig, 2011 alweer beter.

Grote productiebedrijven zijn logistiek serieuzer gaan nemen. Dat is volgens Jan Fransoo, hoogleraar technische bedrijfskunde aan de Technische Universiteit Eindhoven, een positief effect van de economische crisis die we achter de rug hebben. Fransoo is er zelf een groot pleitbezorger van om de logistieke voorraden die bedrijven in de loop der tijd laten groeien of slinken, te beschouwen als graadmeter voor de algehele economische ontwikkeling. Hij noemde voorraden eerder ‘een blinde vlek in de economie’, maar tijdens de crisis is het besef dat de voorraden een sleutelrol spelen, langzaam maar zeker toch tot bedrijven door gaan dringen, constateert Fransoo. ‘Bij een groot aantal ondernemingen is het algemene voorraadbeleid meer een issue geworden voor de bestuurders. Ik werk zelf nauw samen met DSM (het grote Nederlandse chemiebedrijf, pj) en daar is tot en met de CEO over voorraden gesproken. Ik denk dat de crisis zodoende een gunstige invloed heeft gehad op de positie van logistiek in ondernemingen.’

Snel In onze Goed Nieuwskrant van vorig jaar, nog in de crisistijd, drukten we een artikel af van de hand van Jan Fransoo waarin hij voorspelde dat de economie heel snel zou gaan aantrekken omdat bedrijven hun logistieke voorraden zouden moeten gaan aanvullen. Een juiste voorspelling, weet hij een jaar later. ‘Air France-KLM kreeg in oktober/november te maken met een enorme groei van de vraag naar vliegtransport. Dat kwam omdat er aan het einde van de logistieke ketens plotseling een enorme vraag naar goederen was ontstaan. De enige ma-

nier om snel aan die vraag te kunnen voldoen, was om die goederen vanuit het Verre Oosten door de lucht hier naartoe te halen. Vervoer over zee, waarvoor in een normale situatie zou zijn gekozen, zou te lang hebben geduurd. Dat verklaart ook waarom het herstel in de haven wat later kwam; januari was, dacht ik, Rotterdam’s beste maand ooit. Dus ja, ik heb aardig wat teruggezien van mijn voorspellingen.’

Overreactie De vraag die dan natuurlijk op de lippen brandt, is welke toekomst de voorraden voor de komende tijd voor ons in petto hebben? Fransoo: ‘In veel ketens is de piek nu wel zo’n beetje achter de rug. De enorme vraagstijging die we sinds een klein jaar hebben gezien, is nu aan het afvlakken. Logisch, want het was een overreactie. Bedrijven hadden door de economische crisis hun

voorraden sterker afgebouwd dan de daadwerkelijke marktvraag daalde, waardoor ze uiteindelijk alle zeilen moesten bijzetten om de voorraden weer op peil te brengen. Maar vanaf nu zal er toch weer een lichte terugval plaatsvinden. Het worden nog een paar lastige maanden.’ In het vervoer van halffabrikaten en chemicaliën zal dat als eerste te merken zijn, denkt Fransoo. Net als de ople-

ving, zal ook de nieuwe terugval het eerst bij de airlines te merken zijn, later volgen de langzamere modaliteiten, verwacht de hoogleraar.

Double dip Wordt dit dan toch nog de zo gevreesde ‘double dip’? Een tweede dip wordt het wel, maar we moeten ons er niet te bezorgd over maken, meent Fransoo. ‘Het wordt geen letter ‘W’, de nieuwe dip is veel

‘Laat maar komen, die tweede dip, hij zal toch maar tijdelijk zijn’

JAN FRANSOO
hoogleraar TU Eindhoven

Mannen in overall, profeten van economische voorspoed. Want dat er behoefte is aan nieuwe loodsruimte, is een goed teken.

minder diep dan de vorige. En de verwachting is, dat 2011 al weer beter wordt. De neergang die we nu even gaan zien, wordt veroorzaakt doordat bedrijven hun bestellingen weer wat gaan terugschroeven. Nadat iedereen afgelopen jaar als een gek goederen was gaan bijbestellen, waarbij men de neiging had om meer te bestellen dan echt noodzakelijk was, wordt nu weer even pas op de plaats gemaakt. Als vervolgens weer tekorten ontstaan, zullen de voorraden weer aangevuld worden. Maar de dalingen en stijgingen zullen steeds minder sterk worden. De schokgolf die door de logistieke keten is gegaan, zal in de loop der tijd gedempt worden.’

Economische voorspellingen op ba-

sis van de toe- en afname van voorraden zijn nog nauwkeuriger dan Fransoo in het begin, toen hij zijn theorie daarover ontwikkelde, zelf gedacht en gehoopt had, zegt hij. ‘Al blijft het een relatief eenvoudige manier van kijken. Hoe het verder gaat met de euro, wat er gebeurt met de Spaanse economie; dat soort macro-economische invloeden kan je er natuurlijk niet mee vatten.’

Tijdelijk Er zijn beschouwers die vreezen dat de economie bij een nieuwe dip niet meer uit de put komt, omdat nieuwe tegenslag na een aanvankelijk opleving de mensen en bedrijven extra pessimistisch over de toekomst kan maken. Fransoo hoopt niet dat het gebeurt, en vindt pessimisme on-

nodig. ‘Ik zou zeggen: laat maar komen, die tweede dip, want hij is toch maar tijdelijk. We moeten niet bij de pakken neerzitten, het zal spoedig opnieuw beter gaan.’

In het optimistische artikel dat Fransoo vorig jaar schreef, hield hij nog wel een slag om de arm omdat hij zich afvroeg of de banken het bedrijfsleven wel voldoende financiële steun zouden willen verlenen voor het aanvullen van de voorraden. Nu is de situatie weinig anders. ‘Ik kan niet helemaal overzien hoe de banken er nu mee omgaan. We hebben wel kunnen zien dat de snelheid van het herstel in een aantal sectoren langzamer is geweest dan gedacht. Dat zou wellicht aan kredietverlening kunnen liggen. Maar het kan